

LLOCS Collblanc – La Torrassa 2019

MARC GENERAL

REFERÈNCIES

Existeixen a l'estat espanyol i arreu del món nombroses **experiències** de reactivació de solars en desús. Aquestes experiències se'ns ofereixen com una font de recursos a l'hora de pensar, dissenyar i implementar dinàmiques per reactivar aquests espais a la ciutat de L'Hospitalet (veure Annex 1).

L'ESPAI PÚBLIC

L'espai públic és un **espai de trobada per la comunicació i l'organització** entre les persones. De manera especial, l'espai públic és el lloc on es poden trobar persones amb diferències generacionals, culturals o socials que pertanyen a grups socials diversos. Podem mesurar la qualitat d'un espai públic pel nombre, intensitat i diversitat de les interaccions interpersonals que propicia.

L'espai públic és un espai de contacte i fricció. Quan pensem l'espai públic hem de contemplar que els seus diferents usos poden entrar en conflicte. Aquest projecte pot servir per **assajar formes horitzontals de negociació i consens entre col·lectius que habiten i produeixen els diferents espais públics.** Els solars poden ser un **espai pedagògic**, on les persones compromeses amb el seu desenvolupament trobin eines, recursos i figures de mediació per al diàleg que, posteriorment, es puguin traslladar a la gestió d'altra mena d'espais.

Aquests espais poden donar curs i cobertura a processos de participació comunitària, que poden afavorir l'apoderament social a través de la participació ciutadana directa al territori, el desenvolupament cultural o l'economia social i solidària.

GOVERNANÇA

L'objectiu del projecte LLOCS ha estat sempre **assajar formes de gestió i govern de la ciutat que impliquin la co-participació i la co-responsabilitat de l'administració i la ciutadania, sense descuidar les garanties d'equitat i universalitat que han de guiar l'acció pública, i que alhora garanteixen els drets socials i la redistribució de la riquesa socialment produïda.**

L'èxit dels processos de reactivació d'espais urbans en desús rau en les **formes d'organització en la seva gestió**, i el fet que aquestes siguin el més **horitzontals, inclusives i transparents** possible, fins i tot durant la construcció, que pot ser realitzada de manera col·laborativa amb la ciutadania.

Hem de tenir en compte que **per a aquells grups i territoris on les dificultats econòmiques són més greus, o les xarxes socials són més dèbils, les possibilitats de participar en la construcció i la gestió de l'espai públic es veuen reduïdes.** Aquí és on la participació de l'administració pública (ja sigui directa o a través de la col·laboració amb entitats) pot proporcionar mecanismes de compensació de les desigualtats.

LLOCS COLLBLANC – LA TORRASSA 2019

ANTECEDENTS

LLOCS sorgeix l'any 2014 d'una iniciativa de l'Àrea de coordinació, planificació, desenvolupament econòmic i ocupació de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat que contacta amb el col·lectiu LaFundició per impulsar un pla de reactivació comunitària d'espais en desús.

Durant el curs 2015-2016 LaFundició va iniciar la fase de recerca als barris de Collblanc – la Torrassa a través dels espais de diàleg amb el grup de dones del Punt Òmnia JIS/Arrels i l'escola Prat de la Manta que va permetre identificar els espais en desús del Districte II. Aquesta tasca paral·lelament amb altres districtes i entitats/col·lectius van possibilitar una exposició itinerant que va ajudar a reflexionar i visibilitzar la iniciativa a la ciutat.

L'any 2017, LaFundició va iniciar els contactes amb la Coordinadora d'AMPAs Endavant de Collblanc – la Torrassa (CAE C-T), espai configurat principalment per les AMPAs i AFAs del Districte II que té com a objectiu principal treballar a favor dels interessos de les famílies. Compartim les dates més rellevants d'aquesta aliança:

- **17 de maig de 2017.** LaFundició explica LLOCS a la Reunió Plenària de la CAE C-T i les famílies consideren que aquesta iniciativa podria ajudar a redefinir els usos dels espais per facilitar l'accés dels infants a nous espais públics al Districte.

- **12 de juny de 2017.** LaFundició presenta Llocs al Consell de Districte de Collblanc – la Torrassa a través de la intermediació de la CAE C-T. La voluntat és sumar més ciutadania a la proposta.

- **21 de març de 2018.** A reunió plenària de la CAE C-T s'acorda enviar una carta al Regidor de Cultural i Innovació, David Quirós, com a persona impulsora de LLOCS i trobar fórmules que ajudin a reactivar la iniciativa

- **3 de juliol 2018.** Reunió de la CAE C-T amb el Regidor de Cultura i Innovació Social. Des de Regidoria es comparteix la següent proposta d'implementació:

* *Curt-mitjà termini:* LaFundició defineix un model d'intervenció (present document) que haurà d'avaluar i validar la Regidoria de Cultura i Innovació Social.

* *Llarg termini:* voluntat d'aprovar el model d'intervenció acordat al Ple de l'Ajuntament perquè pugui esdevenir un compromís per a tot el territori.

La CAE C-T assenyala el solar situat a l'encreuament dels c. Vallparda i c.Torns com una possible localització per iniciar un procés de treball adreçat a la seva rehabilitació i gestió ciutadana vinculada a les comunitats educatives del barri. Vist-i-plau de totes les parts.

- **14 de novembre de 2018.** La CAE C-T acorda que el model d'intervenció que redacti LaFundició haurà de ser validat per les AMPAs i AFAs a reunió plenària a causa de la seva condició de primer aliat i suport històric a la iniciativa.

- **18 de desembre de 2018.** Enviament de la proposta del model d'intervenció per part de LaFundició a la CAE C-T per avaluar i validar a reunió plenària.

- **13 de febrer i 4 d'abril de 2019.** Reunions plenàries convocades per la CAE C-T per acabar de validar el model d'intervenció, redefinint el rol i el grau d'implicació de la CAE C-T a la proposta de document redactat per LaFundició.

OBJECTIUS

- **Investigació-acció participativa:** Iniciar i consolidar un procés d'acció-investigació participativa sobre la construcció i la gestió ciutadana d'espais urbans en desús, parant especial atenció al paper dels infants en el disseny i creació d'espais públics.
- **Gestió oberta:** Generar i consolidar un model de gestió ciutadana del solar situat a l'encreuament dels carrers Vallparda i Torns.
- **Rehabilitació:** Rehabilitar amb iniciatives d'autoconstrucció i d'altres en col·laboració amb els serveis tècnics de l'Ajuntament, sempre de manera coordinada, l'espai del solar de Vallparda amb Torns.

INVESTIGACIÓ - ACCIÓ PARTICIPATIVA

Per investigació - acció participativa entenem un procés d'estudi i acció qualitatives per tal de definir el millor model de gestió i el procés de rehabilitació del solar, basant la recerca en la participació dels col·lectius implicats en la pròpia acció —en especial, de les comunitats educatives de Collblanc-La Torrassa— amb la implicació i l'acompanyament de LaFundició, i amb dinàmiques puntuals adreçades a altres veïns i veïnes i infants en particular.

Proposem iniciar la recerca amb la participació de les comunitats educatives de Collblanc-La Torrassa a través de la Coordinadora d'AMPAs Endavant de Collblanc – la Torrassa. Des de la CAE C-T s'assenyala l'Escola Charlie Rivel, per la seva proximitat al solar seleccionat, com un actor clau en el desenvolupament del projecte. Així mateix es proposa implicar altres entitats i persones vinculades al teixit social del districte tant en els organismes de gestió i seguiment del projecte com en l'organització d'activitats; entre les entitats que s'assenyalen trobem: Associació JIS-Arrels, ABD/Comunitat Activa, Fundació Akwaba o Contorno Urbano, totes elles amb una forta implantació territorial i connexions amb la comunitat educativa.

L'ocupació de l'espai amb activitats públiques organitzades per les AMPA o els propis centres educatius han de servir per incentivar la participació (de persones adultes i també dels nens i nenes) en el desenvolupament i gestió de l'espai.

GESTIÓ OBERTA

El model de gestió s'anirà definit durant el propi procés de rehabilitació del solar, entès com una investigació-acció participativa on la provatura i la correcció de les propostes es faci durant el propi procés de recerca com a part integral del mateix.

Tot i així apuntem algunes característiques i línies a debatre i desenvolupar arribat el cas:

- Una gestió de naturalesa plural, oberta i lliure en el sentit que qualsevol pugui participar tant de la rehabilitació com de la gestió de l'espai.

- Un espai sense ànim de lucre, tant de la iniciativa com de la totalitat d'activitats o projectes que s'hi desenvolupin. Això no exclou l'activitat econòmica dins dels marcs de l'economia social.

- Promoure la superació dels biaixos de gènere, edat o condició de qualsevol persona en la participació, incloent la màxima accessibilitat física del propi espai.

Apostem per un **model de gestió públic-comunitària** de l'espai, amb òrgans mixtes participats per la ciutadania i l'administració que respecti l'autonomia dels col·lectius ciutadans implicats per a desenvolupar les activitats de l'espai.

El model de gestió anirà acompanyat d'un **model de finançament**, definit en un Marc Comú d'actuació, que contempli la gestió directa per part de la comunitat de recursos públics, que respecti el dret al finançament dels col·lectius socials i que alhora garanteixi que el patrimoni públic no es farà servir per al lucre privat.

RELACIÓ AMB L'ADMINISTRACIÓ

Entenem que l'acord i la col·laboració amb l'Administració local és imprescindible per al desenvolupament del projecte. Apuntem algunes fites i fonaments d'aquesta relació:

- Definir i consensuar un Marc Comú d'actuació que estableixi les condicions materials i temporals de la cessió de l'espai, així com les responsabilitats de cada part. Alhora que es disposin els mitjans per al seu desenvolupament i sostenibilitat.
- Fer públics i transparents els termes de l'acord.
- Formar una taula de seguiment del Marc Comú amb la comesa de vetllar pel desplegament efectiu d'aquest marc i dels mecanismes per a la seva avaluació participada. I que alhora sigui un espai de mediació entre les diferents parts implicades en el projecte.
- Establir els mecanismes adequats per al seguiment del projecte, als que hi participin tant les persones i entitats implicades en la iniciativa com responsables de l'Ajuntament.

TASQUES DE LAFUNDICIÓ EN EL PROJECTE

Les funcions de LaFundició en el procés d'activació del solar seran varies i de diferent naturalesa:

- Suport tècnic i a la coordinació.
- Assessorament tècnic.
- Participació en els espais d'organització i coordinació.
- Desenvolupament d'iniciatives i projectes d'intervenció a l'espai.
- Elaboració de memòries per al seguiment del projecte.
- Documentació i comunicació del procés general i accions puntuals.
- Facilitació de l'Assegurança de Responsabilitat Civil, tot i que en el futur podria ser rotativa entre altres entitats participants.

IMPLICACIÓ DE LA COORDINADORA D'AMPAS ENDAVANT DE COLLBLANC – LA TORRASSA EN EL PROJECTE

La CAE C-T té un Codi de Règim Intern que defineix les eines de decisió de l'espai de les AMPAs i AFAs del territori. La seva implicació s'anirà definint segons les possibilitats d'actuació i la sostenibilitat del col·lectiu. Això sí, la voluntat de la CAE C-T es situa en el següents termes:

- Participar en els òrgans de decisió de LLOCS com podrien ser Assemblea o Comissió.
- Impulsar o participar en les activitats que es desenvolupin a l'espai on s'implenta LLOCS.
- Fomentar la participació de les comunitats educatives en l'organització de les activitats i en l'habilitació de l'espai

CALENDARI DE TREBALL

FASE 1

- Contactes amb AMPAs i equips docents dels centres educatius del districte. Amb especial atenció a l'Escola Charlie Rivel en tant que centre més proper a l'espai.
- Jornades Playgrounds, urbanisme i infància amb el Prat de la Manta i l'Escola El Gornal per tal d'establir espais d'aprenentatge compartit entre tres processos similars, l'adequació del pati del Prat de la Manta, del Gornal i el solar del Carrer Vallparda amb Torns.
- Preparació d'un primer acte col·lectiu d'ús de l'espai amb la comunitat educativa. Pot ser un acte festiu coincidint amb un moment adient del calendari escolar com per exemple el Carnestoltes.
- Mínima adequació de l'espai: neteja, apertura d'accés/os, instal·lació elèctrica.
- Formació d'un grup motor que podria estar configurat per membres de la Coordinadora AMPAs Endavant de Collblanc – la Torrassa i altres entitats o col·lectius que s'hi puguin adherir.
- Formació i primeres reunions amb un equip tècnic municipal (amb representació dels serveis d'arquitectura i legals).

FASE 2

- Organització d'un procés participatiu amb famílies, nens i nenes de les escoles per a decidir i dissenyar possibles intervencions a l'espai. Les sessions de treball es poden donar al propi espai i es poden fonamentar en l'observació del joc infantil durant l'ocupació i ús del mateix. Aquestes sessions poden tenir també el caràcter d'intervencions constructives efímeres (construcció de zones de joc desmuntables, sorrals, plantació de vegetació...).
- Jornades de treball i trobades per debatre i dissenyar el futur model de gestió de l'espai (governança, finançament, règim de cessió i relació públic-comunitària).
- Reunions bilaterals grup motor-administració per a la concreció en documents reguladors del model de gestió i funcionament de l'espai.

- Reunions de l'equip de LaFundició i representants del grup motor amb l'equip tècnic municipal per treballar la definició del marc jurídic-normatiu i els procediments tècnic-constructius per a la gestió i rehabilitació de l'espai.

FASE 3

- Sessions de devolució a les comunitats educatives del treball realitzat per la comissió de treball del grup motor amb els tècnics municipals.
- Primers treballs d'organització i producció de les intervencions proposades durant el procés participatiu.
- Redacció final del marc jurídic-normatiu que regularà la gestió i ús de l'espai.
- Continuïtat de les activitats temporals d'ús i activació de l'espai en col·laboració amb les comunitats educatives.

LaFundició i Coordinadora d'AMPAs Endavant de Collblanc – la Torrassa, 2019

ANNEX

PROJECTES DE REFERÈNCIA

Projecte	Ubicació	Organisme impulsor	Web
COBOI INNOVA - ESPAIS BUITS Programa de forment i suport a l'emprenedoria social en espais buits del municipi.	Sant Boi	CoBoi - Ajuntament de Sant Boi	http://www.coboi.cat/ca/serveis/coboi-innova/
ESTO NO ES UN SOLAR Projecte de neteja, rehabilitació i manteniment de solars abandonats dins de la ciutat i la recuperació dels mateixos per fer d'ells espais oberts als veïns.	Saragossa	Iniciativa impulsada per l'arquitecta Partizia di Monte com a programa de l'Ajuntament de Saragossa	http://estonoesunsolar.es/index.html

<p>¡ÉSTA ES UNA PLAZA! Projecte d'autogestió veïnal del solar urbà de la calli Doctor Fourquet nº 24</p>	<p>Madrid</p>	<p>Iniciativa ciutadana. El projecte neix a partir del taller “Muntatge d'accions urbanes” organitzat per la Casa Encendida i el grup Urbanaccion de Madrid, amb la col·laboració de l'associació Esterni de Milà.</p>	<p>http://estaesunaplaza.blogspot.com.es/</p>
<p>PLA BUITS El pla buits és un projecte de reactivació de solars a partir de la seva cessió mitjançant concurs públic a entitats de la ciutat. El projecte s'inicia amb la reactivació de 14 solars al 2013</p>	<p>Barcelona</p>	<p>Ajuntament de Barcelona</p>	<p>http://w110.bcn.cat/portal/site/HabitatUrba/menuitem.7014095af2202d613d303d30a2ef8a0c/?vgnextoid=4f0cc9152d1a7310VgnVCM10000072fea8c0RCRD&lang=es_ES</p>

<p>ARQUITECTURAS COLECTIVAS</p> <p>Arquitectures Col·lectives és una xarxa de persones i col·lectius interessats en la construcció participativa de l'entorn habitat. La xarxa constitueix una eina per a l'intercanvi de coneixement i la col·laboració en diferents iniciatives, articulant sistemes de comunicació, projectes comuns i trobades presencials.</p>	<p>Arbúcies Madrid Sevilla Granada Badajoz Càceres València Vigo Donosti ...</p>	<p>Iniciativa de diferents col·lectius i persones arrel de la proposta de Santiago Cirugeda de distribució de containers per la creació d'espais autoconstruïts a tota la península</p>	<p>http://arquitectura colectivas.net/</p>
<p>SOLAR CORONAS</p> <p>Espai gestionat i dinamitzat per veïns i veïnes del barri del Carmen. Espai a l'aire lliure de caràcter comunitari, per a la realització d'activitats socials i culturals.</p>	<p>València</p>	<p>Iniciativa ciutadana</p>	<p>http://solarcorona.wordpress.com/</p>
<p>COMMUNITY GARDENS</p> <p>Projecte de reactivació ciutadana d'espais verds.</p>	<p>Estats Units / Canadà</p>	<p>Iniciativa ciutadana</p>	<p>http://www.communitygarden.org/</p>

<p>RE-GEN HUESCA</p> <p>Es tracta de la Intervenció en els solars buits del Casc Històric d'Osca;</p> <p>L'objectiu és revitalitzar la zona a partir d'intervencions puntuals de caràcter temporal, mitjançant un procés basat en la participació ciutadana i la mínima inversió.</p>	<p>Osca</p>	<p>Projecte dut a terme per l'equip tècnic Re-Gen, impulsat per l'Ajuntament d'Osca.</p>	<p>http://regenhu.wordpress.com/</p>
<p>SOLARS VIUS</p> <p>Programa de transformació temporal d'espais urbans al centre històric de Lleida.</p>	<p>Lleida</p>	<p>Ajuntament de Lleida</p>	<p>https://solarsvius.wordpress.com</p>
<p>EL CAMPO DE CEBADA</p> <p>Espai recuperat pels veïns de La Latina en col·laboració amb el col·lectiu Zuloark i altres per a activitats socials, culturals i d'oci.</p>	<p>Madrid</p>	<p>Iniciativa ciutadana amb acord de col·laboració amb Ayuntamiento de Madrid</p>	<p>http://www.publicspace.org/es/obras/g362-el-campo-de-cebada</p>